

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoCsp/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719200936
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719200936.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Turzu a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejštríka, v právnej veci žalobcov: 1/ Q. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. XX, 2/ Z. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom tamtiež, obaja zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenému Remedium Legal, s.r.o. so sídlom v Bratislave - Mestská časť Petržalka, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, o zdržanie sa výkonu záložného práva a určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 6Csp/31/2019-254 zo dňa 03. 12. 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žalobcom **p r i z n á v a** proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie podľa ust. § 137 písm. c/ CSP, § 151a, § 151b ods. 1, § 151c ods. 3, § 151d ods. 1, § 151e ods. 2, § 151j ods. 1, 2, § 151l ods. 1, 4, § 151mb ods. 1, 2 § 100 ods. 1, 2, § 101, § 103, § 111, § 112, § 565 OZ, § 16 ods. 1, § 18 ods. 1, § 19 ods. 1 písm. b/ zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách vo výroku I. určil, že nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva XXX pre obec U. v spoluvlastníckom podiele žalobcov nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovaného, ktorého vklad bol povolený 03. 05. 2011 pod č. V 1321/2011. Vo výroku II. žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe zriadeného Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnej zmluvy z 15. 04. 2011, ktorého predmetom sú nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX katastrálne územie U. v spoluvlastníckom podiele žalobcov. Vo výroku III. žalobcom priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vychádzal z toho, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali určenia, že predmetné nehnuteľnosti v ich vlastníctve nie sú zaťažené záložným právom, nakoľko došlo k premlčaniu záložného práva. Zároveň sa domáhali uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva. Bolo nesporne preukázané, že žalobcovia uzavreli s právnym predchodcom žalovaného 15. 04. 2011 Zmluvu o splátkovom úvere č. 0353595206, na základe ktorej im bol poskytnutý úver na bývanie vo výške 20 000,- eur s konečnou splatnosťou 10. 05. 2038. Dňa 15. 04. 2011 bola súčasne uzatvorená Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátna zmluva, ktorou došlo k zriadeniu záložného práva. Záložné právo vzniklo zápisom do katastra nehnuteľností. Keďže žalobcovia si neplnili svoje zmluvné povinnosti riadne a včas, právny predchodca žalovaného 03. 07. 2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo Zmluvy o splátkovom úvere. Vyhlásením predčasnej splatnosti začala plynúť premlčacia doba od zročnosti nesplnenej splátky 10. 03. 2015, pre ktorú došlo k tomuto vyhláseniu, a to aj pre splátky, ktorých splatnosť ešte nenastala. Medzi stranami

bolo nesporné, že pohľadávka zo zmluvy o splátkovom úvere nebola priznaná rozhodnutím súdu, ani písomne uznaná žalobcami. Potom premlčacia doba peňažnej pohľadávky uplynula 10. 03. 2018. Premlčanie zabezpečenej pohľadávky má však význam len pre plynutie premlčacej doby záložného práva. Pre samotný výkon záložného práva je uplynutie premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky bezpredmetné, nakoľko záložný veriteľ sa môže domáhať uspokojenia zo zálohu aj v prípade, ak je zabezpečená pohľadávka premlčaná. Vzhľadom k tomu, že právny predchodca žalovaného vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru 03. 07. 2015, až týmto dňom vzniklo právo na uspokojenie zaistenej pohľadávky zo zálohu a začala plynúť premlčacia doba záložného práva, ktorá uplynula 03. 07. 2018. Žalovaný nadobudol pohľadávku voči žalobcom od svojho právneho predchodcu K. K., B. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 06. 2018, o čom boli žalobcovia riadne informovaní právnym predchodcom žalovaného tak, ako to aj sami uvádzali v podanej žalobe. Súd mal preukázané splnenie podmienok na postúpenie pohľadávky a považoval ho za platné. Žalovaný bol teda aktívne legitimovaný na výkon záložného práva, ktoré na neho prešlo súčasne s prevodom zabezpečenej pohľadávky. Zmena v osobe veriteľa nemá vplyv ani na plynutie premlčacej doby. Žalovaný pristúpil k výkonu záložného práva predajom zálohu formou dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z. z. uzavretím Zmluvy o vykonaní dražby dňa 10. 12. 2018, keďže dražbu je možné vykonať len na základe písomnej zmluvy o vykonaní dražby, ktorú uzavrie navrhovateľ dražby s dražobníkom. Túto skutočnosť (začatie výkonu záložného práva) bol povinný oznámiť žalobcom a zároveň aj príslušnému okresnému úradu, ktoré začatie výkonu vyznačí v katastri nehnuteľností. Uvedené oznámenia žalovaný ako záložný veriteľ vykonal v januári 2019. Bez ohľadu na uvedené oznámenia, ktorých doručením je záložca obmedzený prevádzať záloh bez súhlasu záložného veriteľa, súd ustálil začiatok výkonu záložného práva dňom uzavretia zmluvy o vykonaní dražby dňa 10. 12. 2018. Vzhľadom k tomu, že premlčacia doba záložného práva uplynula dňa 03. 07. 2018, žalovaný ako záložný veriteľ pristúpil k výkonu záložného práva po jej uplynutí. Záložný dlžník sa môže brániť proti právu záložného veriteľa na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu prostredníctvom žaloby o určenie, že tu záložné právo nie je, t. j. že vec nie je zaťažená záložným právom, ak je na takomto určení naliehavý právny záujem. V danom prípade sú splnené podmienky na určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, t. j. že záložné právo neexistuje. Naliehavý právny záujem je daný tým, že záložné právo je zapísané v katastri nehnuteľností. Aj keď premlčané právo pretrváva ako tzv. naturálna obligácia, nemožno takýto záver bez ďalšieho použiť aj na záložné právo. Ak sa záložný dlžník dôvodne domohol premlčania práva, nemožno už úspešne uskutočniť naturálnu obligáciu spočívajúcu v možnosti uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu, lebo speňaženie zálohu už nemožno vykonať na návrh záložného veriteľa. Dobrovoľné splnenie práva na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky nie je pojmovovo možné. Na rozdiel od záväzkových vzťahov, pri ktorých je možné prijatie „premlčaného dlhu“, u premlčaného záložného práva k tomu už z povahy veci dôjsť nemôže. Ak sa záložný veriteľ dovolal premlčania záložného práva, je nepochybné, že záložný veriteľ sa už nemôže domôcť predaja alebo iného speňaženia zálohu, a teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu a že záložné právo nemôže naďalej (ani v budúcnosti) byť spôsobilým právnym prostriedkom pre uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Opačný názor by popieral význam premlčania záložného práva (NS ČR sp. zn. 21Cdo/2185/2009). Preto rozhodol, že nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov nie sú zaťažené záložným právom. Vzhľadom k tomu, že Občiansky zákonník v ust. § 151md ods. 1 taxatívne stanovuje dôvody zániku záložného práva, pričom výrok I. rozsudku nespadá ani pod jeden z týchto dôvodov a neodkladné opatrenie trvá len do právoplatného skončenia tohto konania, súd zároveň uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe. Vychádzal aj z ust. § 19 ods. 1 písm. b/ zák. č. 527/2002 Z. z. Uvedený výrok súd považoval za nevyhnutný za účelom predchádzania ďalším sporom, nakoľko zmluvy o zriadení záložného práva a vykonaní dražby sú aj naďalej platné. Argumentáciu žalovaného, že výkon záložného práva začal oznámením jeho právneho predchodcu zo dňa 13. 08. 2015 o začatí výkonu záložného práva, považoval za účelovú. Žalovaný nepreukázal, že jeho právny predchodca uzatvoril zmluvu o vykonaní dražby a riadne pokračoval v dražbe. Samotný úkon právneho predchodcu žalovaného - oznámenie o začatí výkonu záložného práva sám o sebe neznamená riadne začatie výkonu záložného práva a pokračovanie v ňom. Za riadne pokračovanie v konaní sa považuje len také správanie veriteľa, ktoré nebráni príslušnému orgánu (v tomto prípade dražobníkovi v súlade so zákonom č. 527/2002 Z. z.) pokračovaniu v konaní. Súdu takéto správanie právneho predchodcu žalovaného nebolo preukázané. Žalovaný ako záložný veriteľ nepokračoval v ním tvrdenom začatom výkone záložného práva po svojom právnom predchodcovi, ale začal „nový“ výkon záložného práva. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 18 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z., podľa ktorého podmienky a údaje, ktoré dražobník v oznámení o dražbe uviedol, nie je možné dodatočne meniť. Ak dôjde k zmenám v rozsahu práv a povinností viaznucich na

predmete dražby a s ním spojených alebo stavu, v ktorom sa predmet dražby nachádza; dražobník je povinný vyhotoviť a pripojiť dodatok k zverejneniu oznámenia o dražbe bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o zmenách dozvedel. K takýmto zmenám, dodatku nedošlo. Preto nemohlo dôjsť ani k spočívaniu premlčacej doby. O nároku na náhradu trov konania rozhodol vzhľadom na plný úspech žalobcov podľa ust. § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podal z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP odvolanie žalovaný a žiadal ho zmeniť tak, že žaloba bude v celom rozsahu zamietnutá, resp. ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Pri aplikácii ust. § 565, § 53 ods. 3 OZ nesúhlasil, že k premlčaniu pohľadávky veriteľa došlo 10. 03. 2015, a to splatnosťou splátky, pre ktorej nesplnenie pristúpil postupca k predčasnemu zosplatneniu úveru. Keďže následne súd posúdil plynutie premlčacej doby vo vzťahu k výkonu záložného práva až odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru ku dňu 03. 07. 2015, na vyššie uvedené upozornil len pre úplnosť. Nesúhlasil však s tým, že výkon záložného práva je premlčaný. Podľa ust. § 112 OZ, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. Podľa ust. § 151j ods. 2 OZ ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná. Uviedol, že s výkonom záložného práva začal postupca, a to písomným podaním z 13. 08. 2015, t. j. v čase, kedy pohľadávka z úverovej zmluvy v zmysle vyššie uvedeného nebola premlčaná. Rovnako v zmysle vyššie uvedeného nebolo premlčané ani záložné právo. Vo výkone záložného práva následne pokračoval on. Záložné právo je právom, ktoré nepochybne premlčaniu podlieha, pretože nejde o majetkové právo, ktoré by bolo z možnosti premlčania vylúčené. Premlčanie práva domáhať sa uspokojenia zo zálohu je upravené v ust. § 100 ods. 2 OZ a premlčacia lehota tohto práva v ust. § 101 OZ. Ak záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej lehote právo na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej z výťažku z predaja zo zálohu, má to za následok, ak sa záložca dovoľá premlčania tohto práva, že záložný veriteľ sa nemôže úspešne domôcť speňazenia zálohu (uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku z predaja zálohu). To, že nepreukázal, že postupca uzatvoril zmluvu o vykonaní dražby a riadne pokračoval v dražbe, nepovažoval za rozhodujúce. Mal za to, že právny poriadok SR neuvádza, v akej lehote po oznámení o začatí výkonu záložného práva je nutné pristúpiť k ďalším krokom vedúcim k speňazeniu nehnuteľností, resp. zálohu. Pritom súd svoje rozhodnutie založil na skutočnosti, že nedošlo k riadnemu pokračovaniu vo výkone záložného práva, avšak vo výkone záložného práva pokračoval on. Ak mal súd za to, že vykonať záložné právo je možné len v určitom časovo limitovanom rozhraní, uvedené nemá oporu v žiadnom zákonnom ustanovení. Poukázal na nález ústavného súdu II. ÚS 796/2016, v zmysle ktorého právomoc všeobecných súdov vykladať zákony nemožno chápať tak, že by boli oprávnené vykladané ustanovenia zákona fakticky „novelizovať“, keďže by išlo o porušenie ústavného princípu trojdelenia štátnej moci. Pokiaľ súd poukázal na ust. § 18 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z., a teda na oznámenie o dražbe, poukázal na to, že oznámenie o dražbe podľa § 17 citovaného zákona nie je úkonom totožným s oznámením o začatí výkonu záložného práva, ktoré bolo v danom prípade zaslané žalobcom postupcom pohľadávky. Rozhodnutie súdu možno aj z tohto pohľadu považovať za zmatečné, preto rozhodnutie súdu považoval za neúplné, neposkytujúce vyčerpávajúce odpovede na všetky sporné skutočnosti, keďže vôbec z neho nevyplýva dôvod, pre ktorý nie je možné akceptovať, že vo výkone záložného práva pokračoval po postupcovi žalovaný. Svoje rozhodnutie súd nepodložil žiadnymi zákonnými ustanoveniami, resp. takými, ktoré nie sú vo vzťahu k sporným skutočnostiam relevantné. Vzhľadom na to nie je možné, aby sa stotožnil s rozhodnutím, ktoré v zásade nedáva relevantné odpovede riadne podložené zákonnými ustanoveniami. Z odôvodnenia rozhodnutia teda nie je možné zistiť, akými právnymi úvahami sa súd pri rozhodovaní riadil, a preto nie je možné voči rozsudku z jeho strany ani náležite skutkovo a právne argumentovať za účelom využitia opravného prostriedku, a preto je možné rozsudok považovať za zmatečný a žalobcovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Ďalej uviedol, že má za to, že premlčané záložné právo aj po vznesení námietky premlčania záložcom naďalej existuje v naturálnej forme a nie je dôvod na jeho výmaz, keďže táto skutočnosť nevyplýva zo žiadnych zákonných ustanovení, pričom zákon taxatívne v § 151md ods. 1 OZ stanovuje dôvody zániku záložného práva.

3. Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení žiadali rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcov zotrval na skutočnostiach uvedených v odvolaní.

5. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrvali na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane nadväzujúceho výroku o nároku na náhradu trov konania.

7. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania žalovaný, konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správny skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani žalovaný vo svojom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijaté právne závery. Z odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

8. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalovaného krajský súd dopĺňa, že za účelom zastavenia plynutia premlčacej doby (spočívanie premlčacej doby) je potrebné, aby žalovaný, resp. jeho právny predchodca uplatnil právo na súde alebo u iného orgánu, ktorý v určitých prípadoch nahrádza súd, pričom z vykonaného dokazovania a obsahu spisu je jednoznačne zrejmé, že právny predchodca žalovaného mal uplatniť právo aj podľa tvrdení žalovaného oznámením výkonu záložného práva 13. 08. 2015 žalobcom. U žalobcov sa však jedná o osoby fyzické (§ 7 a nasl. OZ), t. j. v žiadnom prípade sa nejedná o orgány podľa ust. § 112 OZ, a teda takémuto oznámeniu účinky zastavenia plynutia premlčacej doby nemožno pripísať. Preto je správne konštatovanie súdu prvej inštancie, že k výkonu záložného práva žalovaným došlo až po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby podľa ust. § 101 OZ. Vychádzajúc aj z uvedeného odvolací súd jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdil vrátane nároku na náhradu trov konania majú za to, že súd prvej inštancie sa jasným, zrozumiteľným a korektným spôsobom vo svojom odôvodnení spĺňajúcim kritériá ust. § 220 ods. 2 CSP vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, t. j. také ktoré by viedlo k porušeniu procesných práv žalovaného v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

9. Vychádzajúc aj z uvedených skutočností, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalovaného, či už v prvoinštančnom alebo odvolacom konaní, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, vrátane nároku na náhradu trov konania, ktorý bol žalobcom vzhľadom na ich plný úspech vo veci priznaný podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v plnom rozsahu.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobcom ho vzhľadom na plný úspech aj v odvolacom konaní priznal taktiež v plnom rozsahu.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).